

Anmälan om granskning av klimatminister Romina Pourmokhtaris uttalande i Ekot, Sveriges Radio, den 3 april

I Ekot i Sveriges Radio den 3 april framförde klimatministern synpunkter med anledning av en pressträff samma morgon där socialdemokraternas och centerpartiets partiledare framfört kritik mot regeringens förda politik inom klimatområdet. Bakgrunden var de nya rapporterna från IPCC och klimatpolitiska rådet som båda lyft behovet av snara insatser för att klara klimatmål om minskade utsläpp av växthusgaser.

Klimatministern hävdade i Ekot att hon anlänt till ett regeringskansli "där ansökningarna om att få starta havsbaserade vindkraftverk växte på hög, där man inte gjort någonting för att skynda på tillståndprocesser" samt att man "ägnat de senaste åtta åren åt att montera ner kärnkraften när vi tvärt om behöver bygga ut den".

Den socialdemokratiskt ledda regeringen genomförde en rad insatser för att understödja den havsbaserade vindkraften. Beslut togs om Sveriges första havsplaner för bättre planering av den havsbaserade vindkraften. Länsstyrelserna stärktes upp och så även Miljödepartementet för att skynda på arbetet med tillståndsprövningarna. Genom den utredning som tillsattes, Miljöprövningsutredningen, finns nu ett antal färdiga förslag som regeringen kan ta vidare för förenklad miljöprövning. Den tidigare regeringen tog också fram förslag för att förenkla arbetet med kommunernas del i processen vad gäller vindkraft (det kommunala vetot), som tyvärr röstats ned i riksdagen av borgerliga partier med stöd av Sverigedemokraterna. En utredning om incitament för att bygga vindkraft tillsattes och Försvarsmakten fick i uppdrag att underlätta i planerings- och prövningsprocesser för vindkraft, ett uppdrag som den nya regeringen valt att ta bort i 2023 års regleringsbrev.

Den som följt denna fråga vet att uttalandet inte stämmer. Att kärnkraftverken stängdes var ett resultat av kommersiella överväganden, bl.a. utifrån de säkerhetshöjande investeringar som skulle krävas för en fortsatt drift. Detta har ingående beskrivits, bl.a. i en artikel i SvD där Vattenfalls tidigare ordförande Lars G Nordström redogjort för de beslut och överväganden som föranledde nedläggningen av de två reaktorerna i Ringhals.

Den politiska bakgrunden vid den aktuella tiden utgjordes av den energipolitiska överenskommelsen från 2016. Däri angavs att svensk kärnkraft stod inför stora investeringsbehov för att möta kommande säkerhetskrav. Strålsäkerhetsmyndigheten hade därför beslutat att dessa krav behövde vara uppfyllda 2020, i annat fall skulle reaktorerna inte få drivas vidare. Det hade då redan fattats beslut om att fyra reaktorer skulle avvecklas till 2020.

Socialdemokraterna anser att klimatministerns uttalanden i Ekot inte stämmer med relevanta sakförhållanden, detta bör KU granska. KU har tidigare framhållit betydelsen av att statsråds uttalanden ger en så fullständig bild som möjligt av relevanta omständigheter samt att en självklar utgångspunkt är att statsråds uttalanden ska vara korrekta.

Anna-Caren Säterberg

Konstitutionsutskottet

Ink 2023 -04- 06

Dnr 1944-2022/23